

שנה קבוצ לעלי
אמר יקא

ג

קבוצ השומר הצעיר

חצור. אשדוד

7 באוקטובר 1966

ע ל ה ט ע ס ב י ו ב ל

מה טעם, שאלתי את עצמי בהתחלה, בהתרחקות על העבר כשיש עוד כל כך הרבה לעשות בעתיד? לפי לכל הפחות רצינו לעשות מהענין הון פוליטי, להוכיח את ראשיתנו, את ההישגים בעבר המזכים אותנו בזכויות בהווה... אבל כל זה לא היה לפני עינינו.

ובכל זאת עברה תקופה ארוכה. (באותה תקופה שאנו מספרים עליה היינו מסתכלים על תקופה של 20 שנה כאיזן-טוף, מהו בלתי נתפס, הפתיד הרחוק ביותר. אך אחר כך, כשהתחלנו לדבר על כל ענין ולספר את הסיפורים קבלו הדברים ערך אחר.

יהיו חברים אשר יראו את נקודת הכובד בהדגשת המיוחד. ואמנם הייתה בחול-דוח קא"ג משהו מיוחד, נוסף לעצם העובדה שהוא בן אמריקה שממש בכל זאת העליה אינה דבר נפוץ ביותר.. היינו בעצם הקבוצה הראשון שחונך על ברכי התנועה האמריקאית. לא יכולנו להסתפק בתפקידים רגילים של ארגון העליה של החברים והכנה לקבוצה, אבל נאלצנו לקיים קבוצה בזעיר אנפין בתוך חנאים שהם לא מה נוחים לכל הדעות לקיום קבוצה ובימים שהעמיד היה מעורפל ובלתי ידוע. ואם אחרי כל זה אנו בכל זאת יושבים כאן היום, היסלח לנו ודאי קצת הגאווה וההרגשה שבכל זאת יש מה לספר. אך דומני כי העיקר אינו המיוחד כי אם המשותף. כי הרי בחשיתם של הדברים, לאחר הנסיבות וכו', מתגלה לעינינו האדם השומרי כמו שהיה בכל מקום ומקום: רציני, מאמין בדברים שהוא אומר ובחשיבות לבטחו ומעשיו ויכולתו להשתתף באופן פעיל בחהליכי העולם. ובכות כל אלה כשרון מופלא לעשות דברים לפי צו השעה והצורך. איפה הם כל האנשים המופלאים האלה? האם הם אותם חברים שאני רואה אותם כל יום, משופפים קצת, אפורים. ואני מאמין שהם אותם אנשים. יש אטנם שהחיים והחנאים סובבים ומבלים, אבל יש שהם רק מופיעים קליחות על גבי קליפות ועלינו רק לקרצף חזק על מנת לגלות את המקור.

בשופו של דבר אין אנו עושים את היכולות למען ההסתוריה. אנו חוזרים אל העבר כדי לקדם את המדון וההגשמה, כדי לראות את עצמנו היום בלי הקליפות של השנים, ומתוך ראייה ברורה יותר להמשיך לעשות את הפתיד.

במבט אחורה לתקופה ההיא

והפוליטית, שהגיעה לשיאה בזמן מלחמת ספרד, ההתעוררות בתנועות העבודה באמריקה, על גילוייה המונים ובטוויי הסטודנטים בבתי הספר הגבוהים.

גם אז היינו אנו - חברי הסופר-הצעיר והתנועות החלוציות האחרות במיעוט, אבל מצאנו את כסויינו כמועדוני התנועה ברחובות, בבתי-הספר העבריים, במחנות הקיץ וחוות ההכשרה.

כבר ב- 1939 היינו מוכנים לעליה. כמה זכור לי הספטמבר של 1939, כסטרינו את הנהגת התנועה - בסיום טחנה הקיץ - וכסיסבנו בבית-קפה כפרי ע"י המחנה, להוג את סיום-התקופה ולקראת העתיד, מטפר חברי עם יחיאל הררי, היה זה בחצות הלילה כסטמענו כרדיו את צריחותיו של היטלר, שהודיע על הפליטה לפולין... והסאלה **שצפה מיד** - ומה אתנו? לא עברו ימים רבים וידענו על סגירת העליה, על סכנת ההפלגה בימים וחוקי

יתכן וכסתכתב ההסטוריה של התקופה שאנו חיים בה - הסטוריה של העליה וההצטרפות לסורות המתישבים בארץ, ימצא מקום לעליה הקטנה (ויחסית גדולה), של אלה שבאו מארצות-הברית וקנדה. הכתיבה ע"י אלה שהשתתפו במסימה זאת יכולה להיות רק תיאור המאורעות המבוטס על זכרונות ואולי גם על מעט חומר הנמצא בארכיבים הקיימים.

בתום עשרים שנה לעליתנו, אפשר לציין מספר תכונות הזורקות אור על קבוץ עליה ג' של התנועה באמריקה הצפונית. כה רחוק הזמן וכה שונות התקופות והיבשות, שקטה, במלים ספורות, להעלות תמונה נאמנה עבור אלה שלא הטירו את הטציות "דאז" ו"דשם".

על "שנות השלושים" סופר ונכתב הרבה - איך אפשר עכשיו, בימים של גיאות כלכלית באמריקה לתאר את המסבר הכלכלי של תקופה זאת, שאנו היינו בניה? המסבר שהביא סבל לנו ולמספחותינו, אבל, הסתתפנו בהתעוררות החברתית

הגיוס .

איס לא חזה מראש , שתקופה זאת תימסך שבע שנים . בודאי שלא התכוונו להעמיד את מחוגי הזמן לתקופה כה ארוכה . גזר הדין חייב חיפוש דרכים חדשות לליכוד ושמירה על שורות הקבוץ והתנועה . הניידות היתה לצור התקופה , על-אף הצורך להתרכז .

יצאו חברים לדרך , לזמנים מסוּסכים - לסנים . מי לצבא ומי לפעילות בתנועה . מעטות היו האפשרויות להפגש כולנו על-מנת לשמוע דוחות ולהחליף דעות . עברו שנים רבות עד לפגישות חוז-רות עם חברים . רוב החברים הת-גייסו לצבאות הכרית והחברות לצרכי התנועה . אלה שגיוסם נדחה או שוחררו מסירות , התרכזו בתחילה בחוות ההכשרה , וכאלה היו צרות טלהכיל את כל החברים , יצאו במלוגות לערים שונות לעבודה בקני התנועה ובסדנאות . עבדנו במפעלים תעשייתיים , במספנות ובחוות . היו כאלה שהתמטרו ללימודים מקצועיים .

סיפור התקופה , מן הדין שיקדיש פרק נכבד לקומונות שהקים קבוץ עליה ג' וקבוצי העליה שבאו אחרינו . עסקנו בהחזקת התנועה ע"י החברות שלנו , בחיי השיתוף בקומונות , למדנו לגדל ילדים בחדר תינוקות , כדוגמת בית-התינוקות בקבוץ . ושמרנו על הקטר עם פזורי הקבוץ בכל פינות העולם - בחזיתות

המלחמה וקני היבשת . הקופה המסותפת ורכיטת ציוד נבנתה בעיקר ממסכורות החיילים והחברים העובדים , שהעבירו בקביעות את הכנסותיהם . הקופה אף מסרה הלואות ותרומות לגזכרות התנועה ולקבוץ .

קוסי גדול , בע מהעובדה , שקטר עם הארץ כמעט ולא היה . מטה פורמנסקי , ז"ל, איס מסמר-העטק , בא לתנועה עם פרוץ המל-חמה כטיחאל עזב אותנו . סני שליחים אלה הדריכו אותנו וגילו הבנה ודוגמא אישית , שאין לשכוח אותן , ותרומתם כה רבה שקטה להעריכה במלים .

גוזוב בא לבקור חשוף וסיפר על פעולות הצבאנים . קורט בלומפלד הביא את הידיעה על הטואה ואפילו חייל בריטי , (חבר אחד הקבוצים שלנו) , שהיה שומר באחת האוניות , שהביאה סבויי מלחמה גרמניים להסגר בארה"ב , ביקר אצלנו והביא את גנט הידיעות , שהגיעו אלינו על הישוב והארץ ועל הטרגדיה של יהדות אירופה .

ת מ ה מ ל ח ט ה . חברים שחזרו ממרחקים באו , באופן טבעי ביותר , לקומונת הקבוץ . החיים התארגנו במהירות , המטרה - חיטול ועליה .

מ ה א ר כ י ו ן

יוני 1940 (דו"ח המזכירות)

כמובן שאין אנו רוצים להשאיר את הרושם שבדברים אלה נובעים רק לבעיה הזוגות. הם מכוונים גם לחברים אשר לאור המצב החדש יכוונו את חייהם במסלולים לא פרודוקטיביים במקום במסלולים פרודוקטיביים של השתתפות מירבית בהכשרה, בהכיסת מקצוע ובתנועה החי-נוכית. על כל חבר להבין שחיה עבודה מעטיח רבה לעטות בעתיד הקרוב. ננסה במידת האפשר לקיים את זרימת האנשים הכשרה, אם כי לא במימדים המתוכננים. בכל מקרה אל לנו להתעלם מהעובדה שהעליה עוד תיחכך וכי נצטרך גם לקיים, אל אף שליחת גרעין ארצה, את המפעלים החדשים בהכשרה, בלטימור וכו'. החברים מקנדה עוד יכולים להשיג דרכונים וננקוט בכל הצעדים כדי שיעלו ארצה בהקדם האפשרי...

דצמבר 1940 (דו"ח המזכירות)

הוצע שהחלוץ יארגן פלוגות של אנשים לעבוד או להגן על הארץ. הועד החירות הציוני, שהוא המוסד העליון באמריקה, לא הסכים לממן את הפלוגות כי יש ביניהם הרואים חוסר פטריוטיזם באמוץ בחורים ובחורות אמריקאיות למען הארץ בזמן שהיו צריכים לחשוב על הגנת המולדת והצבא באמריקה. העניין נראה מת עד שבן גוריון בא לאמריקה בכוונה מפורטת לארגן צבא יהודי. בגלל זה רעיון הפלוגות קמה לתחיה ובן גוריון תבע שהחלוץ תארגן מיד קבוצה של 10 איש לאימונים בטייסים. הוא תבע שהם יהיו חלוצים ויהיו מוכנים לשרת בכל מקום שהסוכנות תחליט. התנגדנו, כי חשבנו כי על הפלוגות להתעסק בעבודה והגנה בארץ לבד. גם רצינו להרחיב את המסגרת מעבר ל-10 אנשים אלה.

בסוף הוחלט שהפלוגות תאורגנה לפי תביעותינו ויהיו במרות הסוכנות רק במסגרת הארץ. הוא גם הסכים למקצועות אחרים והציע להתרכז במכניקה ובדייג. אנו נתבקש לשלוח אנשים וחשבנו כי מוטב שיבואו מההכשרה...

לא עבר הרבה זמן ועל-אף הטערים הנעולים - מצאו חברינו, בהתאם להנחיות הקיבוץ, את דרכם לארץ.

עלינו - כבודדים, בקבוצות עם תינוק בידיים, כמסתתפים פעילים שבעליה ב"ח, כמבריהי - גבולות, כעולים כשרים וכסטודנטים.

לא כולם חזרו לסורותינו. (נעים להזכיר כאן את הידיעה המסתמחת, שבזמן האחרון, אחרי 20 שנה, החלו לעלות ולהתישב בארץ חברים, שמסיבות שונות לא הגשימו אתנו.) אבל אלה שחזרו היו מחושלים ומוכנים.

ועל ההמסך אין צורך לטפח...

יצחק ק'

מ ה א ר כ י ו ן

יוני 1940

המזכירות מבקשת מהחברים לא לקנות

יותר עותקים מהספרים הבאים:

1. טייקספיר
2. רבוצקי - יהודים בפלסטינה
3. סרגי - יהודים וערבים בפלסטינה
4. מן - הר הקסמים
5. אפלטון - הדיאלוגים, הרפובליקה
6. איבטן - כל כתבי
7. פלגרייב - אוצר הזהב
8. שירה בריטית ואמריקאית
9. החנ"ך
10. עומר חייאם

על ויכוחים ולבטים פוליטיים
זכרונות מן העבר

לפני פרוץ המלחמה

אנחנו התבגרנו בתקופה סוערת בארה"ב:
המסבר הגדול של שנות ה-30 והנטינות
הנאוטיות של הנשיא רוזבלט לחקן במקצת את
עיוותי הקפיטליזם ב"ניו דיל", ראשיתה של
מדינת הסעד. היתה התגברות של האנטי-
סמיות והארגונים הפטיסטיים (הכומר קוגלן
בחסותו של הנרי פורד והנאצי פריץ קוהן).
החלהבנו מהמאבק נגד פטיזם בטפריד והתפכח-
נו מהאדהה לברית המועצות אחרי משפטי
מוסקבה ודכוי הפו"ם בטפריד.

עד היום מחלבטים סוציאליסטים רדי-
קלים ביחס הנכון למדינת הסעד: להאבק
מבפנים על אינטרסים של הפועלים או להאבק
בחוץ על דרך אלטרנטיבית לקפיטליזם. אז
היינו בטוחים שרוזבלט מכין את הקרקע
לפטיזם נוסח אמריקה (טינקליר לואיס כתב
אז ספר: "שה יכול לקרות כאן").

באותה הימים היו לנו ויכוחים סו-
ערים בכיתות בבית ספר תיכון, בקנים וגם
ברחובות (בעיקר בניו יורק). כיצד יש
להאבק נגד הפטיזם ונגד האנטיסמיות? הקו-
מיניסטים אמרו הקמת חזית עממית רחבה
(שתתמוך בברית המועצות בכל הנאי); הטרוא-
קיסטים תבעו חזית פועלית מאוחדת (תוך
גינוי הדיקטטורה הסטליניסטית), והאנאר-
כיסטים גינו את כולם. אנו אמרנו שבטביל
נוער יהודי אין טעם בוויכוחים עם אנטי-
סמים או בהפגנות נגד פטיזם. יש לחזק
את השומר הצעיר ולהתכונן לעליה לארץ
ישראל. בכל זאת לאזלכולנו להמנע
מהתגולסטויות עם כנופיות אנטישמיות בבוס-
טון וכוח הדבור שלי לא חסך לי "פנס".

הורינו ומורינו שתכופות חטבו את
עצמם לציונים נאמנים, ראוי בזכות כוחות
בסליחת צעירים מאמריקה לארץ ישראל.
לדעתם רצוי היה לשלוח את הכסף ושהצעירים
יכינו את עצמם כאנטי מדע, כמורים, רבנים
ועובדים סוציאליים לקהילה היהודית.

כמוכן שאוירה כזו עזבו רבים.
אלה לקומוניסטים ולטרואקיסטים, ואלה
לאוניברסיטאות ולסמינרים (כך-- גם
רבנים!) זכרונם במיוחד מוסבת בוגרים
ב1937 בטאהבה, וזכרי ההנהגה הויאטית
ומדריכי המחנה הודיעו לסליח, אברהם
בן שלום מעין הודיע, על תוכניתם לעזוב
את התנועה בתום המחנה כדי להמשיך בלי-
מודים (אחד רצה להיות היסטוריון). אב-
רהם דרש מהם להתגרש בעפז ולהופיע לפני
הבוגרים לסיחה. היה ויכוח ער על
המציאות האמריקאית והתפקיד המוטל על
הנוער היהודי שם ולא אטכח את חשבתו
של אברהם ל"היסטוריון": אחת תלמד הט-
טוריה אך אני אטטה אותה!

עם פרוץ המלחמה

עם פרוץ המלחמה בספטמבר 1939 פרוץ
ויכוח גדול בתנועה על אופי המלחמה
(במיוחד בטנה המסונה לפני הפליטה
לברית המועצות). היו שטענו שאין זו
אלא מלחמה אימפריאליסטית כמו מלחמת עו-
לם 1, ואין לנו בסוציאליסטים מהפכנים
מה להעזיף את האימפריאליסטים הצרפתיים
והאנגלים על הגרמנים והאיטלקים (כדברי
לנין ב1914). היו שטענו שאנו צריכים
קודם כל לראות את המלחמה כיהודים ובחזק
יהודים אנו חייבים לתמוך במאבק נגד
הפטיזם ולשכוח לעת עתה את מעטי האנגלים
בהודו ובארץ ישראל. היו גם שניסו לפסד
בין שתי העמדות ותבעו תמיכה במלחמה נגד
הפטיזם בלי לסגת את האופיהאימפריאליסטי
של אנגליה וצרפת ואת הסכנות פטיסטיות
בתוך איה"ב עצמה.

הויכוח היה הוכרע בוועידה בטרונק
ב1940, כמה התעלתי אז מהבחורים מניו
יורק אשר קמו לזכר עם כתבי לנין ביד
וציטטות מוכנות לחזק את דבריהם. תוך
שנתיים התברר כמה צדקו החברים שטענו
כי זוהי מלחמה זרלית במיוחד לעם היהודי.

מסודות התנועה - השליחים, עורך
 העתון, המזכירות של הקבוץ, וחברות כמו
 לאה ופרני, דאגו להאינפורמציה על התנועה
 ועל הארץ הגיע לכל חייל. עיתונות, חוזרים
 וגם מכתבים הביאו לנו ידיעות מלאות
 כמעט על כל המתרחש, וכך על השיחות,
 הדיונים והויכוחים. כך יכולנו להיות
 מקור של אינפורמציה מהימנה לכל מכרינו
 ביחידה הצבאית ובקהילה היהודית הקרובה.

ערכי התנועה וההו"י השומרי
 הכסירו אותנו כנראה להיות עוזרים לרבנים
 הצבאיים (!) היות שרק בבתי הכנסת
 הצבאיים אפשר היה למצוא ריכוז של
 בחורים יהודיים, מאזנו שם כר פעולה רבנ.

לפנינו נפתחו כמה חברים יחד וכן
 גם חברי תנועות חלוציות אחרות והיה נוצר
 חוג החלוצי למפגש חברתי-תרבותי ואפילו
 לבירור פוליטי. פגישות אלו היו מקור
 של שמחה ועידוד במיוחד כשאינפורמציה

בירורים פוליטיים בצבא אורגנו
 לפעמים בצורה מקורית. המזכירות שלחה
 ראשי פרקים לדיון לאחד החיילים והוא
 נתבקש לכתוב את דעותיו כפתיחה לסיחה.
 אחר כך הודפסו המוקים ונשלחו לחיילים
 אחרים אשר נתבקשו לכתוב גם את דעותיהם.
 כך נוהלה שיחה אלמ. באמצעות מכתבים
 על חוכנית בילסמור ועל דרכים לפתרון
 השאלה הערבית.

אמנם היו גורמים הרבה מהוי-
 כוחים מאז כאקדמאים והרעיונות תמימים
 ואוטופיסטיים. אבל התקוות והתביעות הייבנות
 להיות גדולות מן האפשרויות, אם רוצים
 לאלץ את המציאות כל חמצה עד תום את כל
 האפשרויות הכלולות בתוכה" (קולוקובסקי,
 "על הרשות הנתונה" ע' 87).

ברבותינו
 לכל החברים
 אשר נרמו
 לקיום יובל זה

הזדעזענו לטמוע על מעשי הנאצים בפולניה
 אך עוד לא תפסנו את מימדי השואה המת-
 חוללת על עמנו. הזדהינו עם מורדי
 הגיטאות ועם הפרטיזנים היהודים ושמחנו
 על כל ניצחון של הצבא האדום.

למרות הניחוק האישי מהארץ ואפילו
 מאמריקה(החיילים היו מפוזרים בכל החזי-
 תות) עקבנו אחרי המתרחש בארץ ע"י קטר
 מכתבים, חוזרים ועיתונים. נסינו להבין
 את הויכוחים בארץ על סוציאליזם מהפכני
 מול רפורמיזם בסלב טרם מהפכני, ציוני.
 המיכתנו בקו של דו-לאומיות לבטה צורה
 פעילה ביותר לאחר ועידת בילסמור כשאנו
 נשארנו כמעט בודדים נגד כל המצדדים
 בחוכנית ונאלצנו לנהל את המאבק במוס-
 דות וברחוב.

ב-1942 למסווהלבטים האלה צורה של
 אוטופיזציה בתנועה האמריקאית אשר ביקרה
 את הליבוס הפוליטי של הקיבוץ הארצי (מפ-
 לגת השומר הצעיר) כריפורמיסטית וסטליניסט-
 סית כאחד: ריפורמיסטית במדיניותה הפני-
 מית ביטוב ובתנועה הציונית, וסטליניסטית
 במדיניות החוץ בה היא מחפה על פסעי
 הדיקטטורה סטליניסטית באמתלה שהיא לוחמת
 בגבורה נגד הפשיזם. היה ויכוח קשה עם
 חברים אשר הרחיקו לכת עד קו פוליטי
 עצמאי מהקיבוץ הארצי והצעות לעדוה.
 את השיטות של התנועה החינוכית ולהתרכז
 בארגון גורם מבוגר יותר הצמאים לדרך
 מהפכנית לפי טענתם.

הויכוח נראה כאילו היה אקדמי אז;
 הוא לבש צורה ממשית יותר לאחר מכן לחברים
 שבאו במגע ישיר עם חברי התנועה באירופה
 וחברי הנריגדה. ואז גם נפגשו את הויכוח
 המר בין אלה שניצלו על ידי הצבא האדום
 ואלה שסבלו מידף הקטה של המסטר, והנה
 גם אלה וגם אלה רואים בכרית המזעצות
 גורם סוציאליסטי למרות כל העיוותים.

גם הויכוח על המטרות של הציונות
 לבש צורה רצינית ואקטואלית יותר לאחר
 הפגישה עם לוסבי המחנות המפעילים
 באנזית. שם באיחופה הרגשנו איך לחץ
 ההמונים תוך הדרכה של בעלי הכרה הופך
 לגורם פוליטי אדיר.

הפעולה הפוליטית בצבא

מעצמין להזכיר את דרכי הפעולה
 הפוליטית והבירור הפוליטי בין החיילים.

הציונות החדשה

מכתב מההכשרה לחברים בעיר

לחברי פלוגה ב', שלום, אחרי כל השיחות והדיונים, המציאות היא שרק אני מכל פלוגה ב' נמצאת בהכשרה כבר. הזמן עובר מהר כאן ואני מצפה לחגבורת מכם בזמן הקרוב. עכשיו, כשהחורף על הסף, דומני שהפעילות תכנס למסלול תקין. קיבלנו על עצמנו וביצענו הרבה מפעלים במשך הקיץ והסתיו. השלמנו אתהבנין החדש ללול ולגן הירק. גמרנו לחקן את הגנות של כל הבנינים, תיקנו את היסוד של הבית, תיקנו את הארובה, החקנו תנור חימום. אנו עסוקים בטידור ניקוז למים מסביב לבית כדי למנוע את חלחולם לתוך היסוד הבנין. חכנית מלאה וגדושה הלא-כן? אך הקבוצה הייתה גדולה במשך החדשים האלה. אני הייתי בצוות מתקני הגנות-- בעיקר את גג הרפת. עד גמר העבודה הייתי כבר "מומחית" וכבר יכולתי לעמוד בלי להזדקק לתבל. זה סתם מזל של חלוצים שאף אחד לא נפל מהגג בזמן העבודה. נטה-נא אתה לשמור על סיווי מסקל כשאתה עומד על שיפוע של 80 מעלות ובידך האחת ספר הוראות פתוח ובשניה פטיש ומטמרים. בימים הראשונים עבדתי עם הסוטים. זאת אומרת עם זוג ועוד סוס עיזור.

פרוסו של דבר שהפעלתי את המכונות בסדום והייתי עגלון. הימים היו ימי ספטמבר ועונת החריש במלוא קצבה. בימים ההם למדתי להולין את הסוטים ולמסול בהם. בימים הראשונים הייתי יותר עייפה מהסוטים אף על פי שיסבתי על המחרטה. לא הצלחתי לזרז אותם ונסת-ארתי בהרגשה כאילו אני דוחפת

אוחס. אך, כמובן, חלה התקדמות בעניינים. כעת האדמה כבר קטה מהכפור ונוכל לשוב לחרוש רק באביב. הזמן מתחלק כמעט שווה בין שימוש במכסיר לבין חיקונו. זה העלה את הצד ה"מכונאי" שבאיטיות והיום אני לומדת (בכת) מכונאות חקלאית. בינתיים כבר הצלחתי לחקן את המחרטה ופלא פלאים, אפילו אפשר היה להפעיל את העבודה הקטה ביותר שעשיתי במטק הייתה הובלת חצץ. מלוי העגלה היה עבו-דה כבדה וקטה למדי אלא שבזמן הנסיעה הלוך וחזור לבור החצץ מתנחמים ומתנפטים. למרות שהסוס כבר הספיק לדרוך על רגלי ואף על פי שכבר העיפו אותי מהעגלה, הנני ממשיכה לאהובם. טרם הספיקו להפחידני וליאסני, כשמכירים אותם מקרוב, מטפלים בהם במסירות רבה, אי אפשר שלא יוצר קטר חם ליצורים האלה.

יו את יופיו של היער שלנו אי אפשר לא לתאר בלי טוף. בשעות שאנו חוטבים את העצים, מבקיעים קורות ומכנינים אותן להובלה אי אפשר לא להתרשם מהחום של עלי השלכת והעצים הצפופים. בתוך היער, בין סבכי העצים הנפוליסמסק לא נחל קטן ונותן את הקצב לתנועת המטורים. ההפעלוחנו מהנוף מסכיחה מאתנו במטק העבודה את העייפות ואת המחירות בזרועות ובכתפיים. האמת היא שבסוככי במיטה גוברים עלי המיחושים ובטעות הארוכות של הלילה אני מרגישה היטב את ההתאמצות בכל אברי....

אתם שואלים למה לא כתבתי לפני כן. בערבים אנו כה עסוקים פה בפעולות מתוכננות או אחרות עד שבאמת לא מצאתי זמן לשבת ולכתוב. לעות הפנאי נחיקרו עלי מאוד וחבל לי "לבזבזן" בכתיבת מכתבים. יש כל כך הרבה חידושים לגלות בסביבה ובחיים בחוה. קטה להכיר את כל המטק רק מתוך העבודה עצמה. כך שבטעות הפנאי אתה מתעסק בדברים יומר נעימים כגון: הסתכלות בתרנגולות, רדיפה אחרי הפרוח בסדה, היכרות עם צריף כלי העבודה....

אם כי התקשרתי למטק, יותר קטה להגיע להזדהות עם החיים החברתיים. החיים בצוותא מעלים בעיות רבות וחדשות שאף פעם לא עמדנו בפניהם. כנראה כל קבוצה שמגיעה לחוה עומדת בפני אותם הקשיים וזה שייך בכלל לתהליך ההתאקמות. קטה לי מאוד למצוא את מקומי בחוך הקבוצה הזאת. אולי בגלל זה שאין בתוכה אף גורם בולט וחזק. ישנו חומר ליצירת גרעין טוב אך קטה מאוד לגבש את הקבו-צה בגלל זה שכה רבים עובדים בעבודות חוץ ומנקודת ראות חברתית זו דומגי שנכסלתי....

אולי אני עדיין חושבת במוטגים של הקבוצה הקטנה בקן. כנראה שהנני שוכחת שהיום אנו קבוצה גדולה וגולמית ובחוך הקבוצה הבלתי מגובשת היחסיים בין האנטיסיכולים להיות רק מקריים, רק שטחיים. בחוך קבוצה כה גדולה, המבלה כה מעט זמן בצוותא, אין מקום לרגשות הטוביסיביים יותר, יותר אישיים ואינטימיים....

הטאלה של תרבות מהוה מוקד בחיינו. ועלי למסור לכם שיש לנו גישה יפה
לתרבות. זאת איננה מחבטאח רק בלימוד איטלקטואלי (למרות שאיש אינו מבטל גם
את זה), אלא תוך עבודתנו ואחריותנו כלפיה. מתוך הסיחות המופשטות לקחנו את
הגורמים המסייעים להתפתחות המציאות. אנו רואים בביצוע תפקידינו היומיומיים
על הצד הפוב ביותר ביטוי אמיתי של תרבות. כמעט כל אחד לומד משהוא שקטור עם
ענף זה או אחר של המסק. בכל וזדר תמצא חוברות מהפקולטה לחקלאות של אוניברסיטת
קורנל. יש מאמץ מודע להטלים את ידיעותינו בענף ולשכלל את עבודתנו. אל תח-
שבו טרק לכם, יושבי הכרך, יש בעיות של לימוד אוניברסיטאי. טרם אבדה לנו
הגישה ללימוד. הכי חשוב הוא שהחברים כבר מתכוונים בלימודיהם לקראת עבודתם
באביב.

כנראה שהדגס בכלל בחיינו הוא על העבודה. למרות שאנו מקיימים טעורים
בעברית, אין אנו מטחמטים בעברית שלומדים בחיים היומיומיים. עכשיו טפור-
מנסקי הביא את הענין לחטומת לבנו אני מאמינה טנעטה מאמצים לדבר קצת עברית.
זה כבר הרבה זמן טרביט מאחנו חלושים מהנעטה בעולם הגדול. החקיימו
מעט סיחות מאורגנות והטיחה היומיומית בין איש לחברו לעתים רחוקות נוגעת
בבעיות עולמיות. בעיקר נותקנו מהעולם היהודי. אך עכשיו מקריאים לנו יום-
יום מ"דבר לגולה" ומעתונות באידיט.

אין טהוא מספיקים פה לעטות פחות ממה טמספיקים בעיר. אי אפשר כנראה
לקיים חייטפרטיים בד בבד עם יצירת חיים קולקטיביים. מסתבר, מן הטחט, שתהליך
ההטתגלות הוא אטי. אפשר היה לצפות טהחיים בתוך החווה יפתרו את בעית הזמן.
אך היפך הוא הנכון. בעיר יש לרטוחכט לפחות טעות הנטיעה בתחתית לטימוט
פרטי. אל תאטפו טפריות טלמות של ספרים במגמה לקרא אותם בחווה. תמצאו פה
אלף ואחד דברים אחרים לעטות בטעות הפנאי.

חזק ואמץ,

פ.

נזכור את חברינו

שמחה ויעקב

שהלכו אחנו כברת דרך ארוכה

ולא זכו להגיע

ה ר ה ו ר י ם
ל פ נ י ה ע ל י ה

אני יודעת שכשאתר ארד מהרכבת כבר לא יהיה לי זמן להתלבט ולחשוב זרם המורעות— מלאכת האריזה הסופית, כל אמירות השלום, כל אלה ידחפו אותי, אפילו אם אתנגד או אסאר טלוחה....

בגיל עשרים הייתה העליה חזיה של אושר ללא גבול. זה היה דוחף אותנו לאווירת המדורה ולקליטת רעיונות חדשים של עולם חדש בנוי במתכונת נפלאה והגיונית. הייתי עוברת בקלות בצורה רומנטית, אידיאליסטית, בהתלהבות נעורים, בטולם השלבים של הדרכה, הכשרה ועליה. אמנם הייתי מסאירה את מספחתי ברגשי צער אך מרוככות על ידי סגנון הקטוח של אדם צעיר. אין לי ספק שהייתי רצה לאניה עם דפיקוח לב וניצוץ בעיניים, מוכנה לכל או לכולם.

בגיל עשרים וטס, אחרי הרבה שנים של צפייה, אני ניגשת לעליה בקצת פחות התלהבות מאשר בגיל 20. יש יותר צער על ניתוק מדברים ואנשים שהיינו מעורבים בהם. ויש יותר מדגדג מסקנותי שנוכל לגשת באותה מידת התלהבות כפי שהייתי טסה בה לקראת נסיון חדש לפני טס שנים. ההתלהבות של חקופת הנוער, האידיאליזם ללא אבחנה, ההקרבה העצמית— אלה הפכו למטבעות שחוקות של זמנים עברו. כאן מסתיימת תקופה של חיים קלים, ללא מאמץ פיזי, בנוי כנדבך לבנה על גבי לבנה, כשאני יכולה למלא את מאווי חיי. מבוקשי במובן החומרי התמלאו לי— מאכלים, הרגלי חיים, בגדים וספרים טרציתי חמיד היו בהישג ידי. אני רגילה למרחב ולתנועה, להרים נסגבים וערים גדולות. אני יודעת שאני יכולה להאריך חקופה זו. לא קטה לי לבנות לי חיים יפים לעצמי. יש כל כך הרבה דברים שאני רוצה לעשות, יש כל כך הרבה קצרים חזקים לכל האמריקה העצומה הזאת. במקום זה אני הולכת לקראת חיים שונים מאוד. לארץ קטנטונת, למחסור, לעבודה שאינני בטוחה שאני עוד יכולה למלא אותה היטב....

נתפסנו לאכזבה קטה בחיים. הזוועות וחוסר התועלת של המלחמה, הרס העולם שלאחר המלחמה, חוסר החסיבות של האדם כיחיד, העיניים המעורפלות של אלה שהיו חייבים לראות את הדברים ברור ובצורה מודעת, אלה שידעו כבר מזמן מה שמתרחש. לעומת זאת אני מרגישה שההצטברות האיטית הזאת של זוועות המלחמה גם הרגה אותנו. אנו מתהלכים עלי אדמות וצוחקים כאילו כלום לא קרה, כרפאים שאינם יודעים שהם מתו. ואיך אני, כרוח רפאים, מעיזה להאמין בתחייתי אני?

אנו מגלמים את ספקות השעה. אני יודעת שיש בינינו שמבכים את אובדן חזונו
כבר יחח תקופת הנוער. אנחנו מבוגרים. אנו מגיעים ארצה אחרי שנים אחר מאר
חיינו לפני כן... אנחנו צומחים עם החיים ועל ידם מתבשלים. זה לא אומר שאנו
מקבלים את הכל שניערנו מעצמנו בהיותנו יותר צעירים, כגון המוטר הבורגני,
התמה המקובלת של אמריקה "האינטלקטואלית". אנחנו מגיעים ארצה עם פרספקטיבה
יותר עמוקה. בהרבה דברים נרגיש את חוסר שלמותנו, אך יחד עם זה הכוח יהיה רב
יותר.

שאלת השאלה— למה למרות כל הספקות— אני עוזבת את אמריקה בשמחה, מוכנה
לקבל על עצמי את אחריות העליה. הרשימה ארוכה.

אני מוכרחה פעם ולחמיד לחיות בין יהודים. הזוועות שנעטו ליהדות אירופה
בשנים האחרונות נסכו בי את ההזדהות עם עמי והותירו אותי בודדת וזרה בגלות
שה גשתי בה בפעם הראשונה בחיי. ערכם של החיים הם מעטים עד שאטבור את רוח
החיות הזאת... יש לי ההרגשה המוזרה שאחרי שננקוט בצעד זה יופיעו יהודים עם
חזון חדש.

אני מוכרחה לחיות כאדם מבוגר בין מבוגרים, המתמודד עם בעיות של מבוגרים,
לא בעיות של מבוגרים המועברים לרמה ילדותית של צפיה לעתיד. אני מוכרחה
לדאוג כי זה הוא זה, אין יותר. הכוח לבנות חיים במציאות הזאת, זה המבחן
הטוב של משמעות חיינו, עדיין לא עמדנו בו לפני זה. החברה רככה והאריכה
את תהליך ההתבגרות והקלה עלינו את חוסר הבטחון הכלכלי והחברתי של
חיינו באמריקה (מה שנגיד על חיינו הסינתיפיים באמריקה, בנידון זה הדבר נכון).
אני מוכרחה להתמודד עם סיטואציות של חיים מבוגרים, בלי סיסמאות של צפיה
וילדות. זה הוא זה, אין יותר...

למרות שהבידוד הפנימי נעשתה לדבר יקר מאוד שאסמור עליה בקנאות
ונתן רק למעטים לחדור בה, באותו זמן אני מוכרחה למצוא חברים לדרך, שיחד
אני מבינים לאן פנינו מועדות ואתם אני יכולה לנוע. בשבילי זה דבר שאני
מוכרחה למצוא ולטעם זה אני הולכת לקיבוץ. הכוח המבוגר הזה והאחריות של
חברים שותפים לדרך הפועלים למלוי אותה מטרה, אלה ידרשו הרבה מהחבר וגם ישחררו
את החבר. אולי אני מבקשת יותר מדי.

וכדי לספק את אלה המחפשים את התורה, אני מוכרחה להודות סמלים נעטות
כל כך מסובכות ומעייפות שיש זמנים שאני מאבדת את ראיית התחילה. מה קודם—
החייגות או הביצה?

האם הדחפים האלה הם סובייקטיביים מדי כדי לשמש המניעים לצעד הבא—
לעויה? איפה הנאמנות לעם היהודי, הרצון לבנות ארץ, להפוך את היהודי לאדם
פודוקטיבי, להביא מהפכה לעולם?

נדמה לי שלא פסחתי עליהם. אלה הצרכים היסודיים שקיבלנו אותם והבנו אותם
תקופה ארוכה. רק אחרי שקלטתי אותם, צרכי הסובייקטיביים שפוררו...

ב ש ו ר ת ה א י ח ו ד

י על-התל" - 27.3.47 -

לחברי קבוץ ג' א מ ר י ק ה
תקופת הנסויים עברה - הגיעה ספת
הנסואין !
תה א ה ב ר כ ה ש ר ו י ה
בדיוניכם . נ א ח ל ל כ ל נ ו
ירה - לבש וירחי תאנים אביביים
ועבריים !

י על-התל" - 4.4.47 -

בסבת שעברה התקיימה שיחה
של החברים האמריקאים להערכת
תקופת השנה שעברה והתווית קוים
לעתיד בתוך המסגרת הכללית של
הקבוץ . נמסרה סקירה על התפתח
הגוף האמריקאי , גלי העליה
השנים ; ההתלבטויות וקסיי ההס-
תגלות בחיי העבודה והחברה .
בתוך שיחה ערה ורבת מסתתפים
צויינו כמה עובדות ;
(א) בתור סיכום כללי -
ראיה חיובית של התחלת תהליך
ההתמזגות ;
(ב) שלטה ההרגשה , שבתום
שנה בארץ על החברים האמריקאים
לעסות מאמצים לחדירה מהירה לכל
הסטחים - בעבודה (מקצועית ועב-
פיים) ובחברה . הנימוק של חוסר
ידיעת הספה , אינו קיים כבר

בהרבה מקרים , עכ"פ , הולך
ופוחת .
(ג) בדיון על השאלה
הכאובה של העברית , צויין
חוסר המאמץ והמסירות הדרו-
שים לשטח זה . יחד עם זה -
עובדה היא , שמבין קרוב ל -
50 חברים רק 5 היו זקוקים
לתרגום דברי הפתיחה לאנגלית .
בכל-זאת היתה הכרה ברורה
שהספה היא המפתח לכל הסטחים
בחיי הקבוץ .
(ד) להתור לקראת העמקת
יתר בסאלות פוליטיות ; לקיים
שורת שיחות פוליטיות בעברית .
(ה) חברים הביעו את אי-
שביעות רצונם מחוסר כל
קשרים על התנועה החינוכית
באמריקה .
(ו) בשיחה על עבודה היתה
הסתתפות רבה . עלינו לדאוג
במיוחד לשטח זה . אין הת-
חסנות יתר ברצונם של חברים
רבים להתקבל למקצועות סוניים
צויינו עובדות ;
1- הכסרה והזדמנויות להסתכ-
לות ; טיור בארץ .
2- החברים עובדים בסירותים
וניצקקייט .

- 3- השתתפות חבר העובדים בהכרעות
- 4- התחשבות מיוחדת בחברים האמרי-קאים בתור מועמדים לכניסה לענ-פיט הקלאיים ותעסיתיים, לאור מצבם המיוחד - בואם ארצה כה סאוזר וכו'.

ק ט ע מ מ כ ת ב

ל..... חזק ו

... כבר כתבתי ל ... ותוכלי לעיין במכתבי אליה במקרה ותהיי מעונינת באי-אילו פרטים שחברים במכתב זה . - היום יום א' ; לאחר פעולת איטוף כספיים למגבית ההסתדרות .. זה עתה עקרו לי שן ... אך לא אתן לזה לקלקל את מצב רוחי .. לאחר שקראתי את מכתבה של ח' ולאחריו - שלך , תקף אותי רצון ... לטור מיד לבנו-יורק ולהסביר לכם אי-אילו ענינים ; איכשהו , איני יכול להוש כל אהדה להרגשה הטרגיקומית של היותכם עומדים על-פי-תהום . על-פי איזה תהום ? איזה חרב דמוקלס תלויה מעל לראשיכם ? אולי באמת איננו יכולים לעשות תרבה ? לו היינו אנשים חזקים יותר, רבים יותר , יתכן והיינו מצ-ליחים להפוך עולמות . אני יכול להבין להרגשת חוסר - האונים של בני אדם מסוים שאינם יכולים לכוון את מסלול ההסטוריה ומסוים שהאידיאליים והמאויים הקטנים שלהם מתנגשים עם רצונותיהם של שליטי עולם . אני מבין לרוחם של אנשים המזועזעים ע"י הדברים הנוראים שקורים וקרו לעמנו ולמליוני ברצחים מבין הרוסים , הסינים ואחרים .

באחד הימים , לפני חודשים אחדים , עבדתי במקרה על הספר השחור על יהדות פולין - הספר מלא צילומים , צילומים איומים שכמותם לא ראית בימייך . הסתכלתי בצילומים והתחלתי לבכות , כמעט בקול . פחדתי שהעובדים האחרים יראוני ויחשבו כי נטרפה דעתי , ורק בקושי המסכתי לעבוד .

אך לי ההרגשה , שאף אחת .ההרגשות אלו אינה גורמת להרגשה זו של עמידה על-פי-התהום , הרווחת היום בין החברים , לפי דברייך , בקבוץ ובמיוחד "בבית" . יש לי הרושם , שלו באמת הרגישו בדברים אלה בצורה מססית ועזה לא היו מתהלכים בהרגשה , שהם נוטאים את מסא העולם על כתפיהם . הם שקועים בדאגותיהם הם - בבעיותיהם הפרטיות . בסדפן

של דבר , לא השתחררו מהטוטג הבורגני המטופש , שהאדם הוא כעין יצור חופשי , החי אי-שט בטטרטוספירה והזכאי בכל רגע לחיים , לחופש ולרדיפה אחר האושר . אנשינו מטפחים את מצב הרוח שלהם באסליה , סזו הדרך היחידה הניתנת להם לשמור על זהותם כיחידים . הם שומרים על פרטיותם , הם "יכולים" לעשות דבר-אליים ואינם יכולים" לעשות דבר אחר .

תפיסתנו על היחיד היא שונה - זהו מושג של אדם , אשר נעשה חזק מסום שהוא מאמין בדברים חזקים ואטר יכול למצוא את זהותו בדברים שהוא מאמין בהם . זהו אדם , שהוא מהפכן , לא מסום שהוא תומך בתורה מסוימת או קרא ספר מסויים , אלא מסום שהמהפכה היא חלק מיסותו . מסום שעטית המהפכה , ההתפרצות , שבירת-הלוחות הם הוא עצמו . התומך בדוקטרינות , המומחה בטיבוכי התיאוריה הוא הזעיר בורגני ; בשבילו נוצרו הפטיכואנאליזה , קדושת היחיד ואפילו האדם העליון של ביטטה ...

ולכן , "כה אומר לך ׀" • אם דיירי הבית מתהלכים וידיהם על ראשיהם , וראשיהם בטחקים של סבלותיהם הם - עטי להם כך וכך :- קחי מקל דינמיט , סימי אותו במקום מרכזי , הבעירי , וחכי להתפוצצות --- אחרי הרעם , כשהרהיטים יחזרו לבוח על פני האדמה ולרגע מזועזע אחד יורידו חברינו את ידיהם מעל ראשיהם - הגידי להם בקול חזק וחודר - כפי שאת יכולה - : עידן היחיד מת ׀ היטלר רצח אותו בפש . היום , "היחיד" היחיד הוא המהפכן , סיכול לסכות שהוא הוא ולזכור שהוא אדם .

ובכן חברים אתכם הסליחה
אם ארך הסיפור ואף הזלנו דמעה
כי כאן העיקר ודברים שקדמו
למען הסוף הזה נאמרו.

לגולל ולספר במלים פשוטות
על נערים ונערות חמימים וחמימות
שעזבו את הכל, הזהב בחוצות
לעלות לארץ אבות.

היה זה בחודש אוקטובר
באותו חודש נפלא אוקטובר
בשנה ראשונה של שלום.
נפרדנו מרבקה מלאה וצפורה
שעלו על האניה גריפסהולם.

וראו את הקבוץ כי טוב הוא
וחברי הקבוץ חמודים
ושיגרו מכתבים "תבואו"
ליוטבים בגולה ומצפים.

ואז בעוז נפרוץ לנו דרך
בימים לעבור ולהגיע
כי הימים ימי חרם וצי של המלך
סוגר מכל צד ומרתיע.

ואז יתחכמו בחורינו
ויערימו על מלכת הימים
ויסימו את עצמם נערינו
מחפשים רק תורה בספרים.

ואתה הייל מי ימצאיה
(מה נכון כל מה שכתוב!)
באה גם היא ונוטאת בידה
תרומה קטנה ליטוב.

ולאחר שאין סרטיפיקטים
ובכל זאת רוצים לעלות,
כאילו מטיילים לקרפאטים
ובמקרה יורדים לבבולות.

מהם נחלצו לצוו של העם
ועלו על ספינות שבדרך
ויסאו אחיהם על כתפיים בים
(אם לא בדיוק אז בערך).

כך חמו ימים של מסעות ונדודים,
חתימה וראשית של תקופה
הסיפור שחלל אי שם בנעורים
נסתיים בחזור הנקודה.

ובכן חברים אתכם הסליחה
אם הארכנו והזלנו דמעה,
כי כאן העיקר ודברים שקדמו
למען הסוף הזה נאמרו.

ט.

